

آیا تا قبل از سال 71، تقویم ها در باره حضرت زهرا (سلام الله علیها) از کلمه «وفات» استفاده نه کرده اند؟

طرح شبیهه:

احتمالاً در سال 71 بود که عده ای از کارشناسان و محققان جمهوری اسلامی مستقر در مجلس شورای اسلامی که جزو نمایندگان هم بودند پس از 1400 سال تحقیق و بررسی ناگهان به راز مهمی پی بردن و آن اینکه حضرت فاطمه دختر رسول خدا (ص) فوت ننموده بلکه شهید شده است اینجا بود که آن نمایندگان مجلس (که خداوند از آنان نگذرد) اعلام کردند از این پس در تقویمها بجای وفات بنویسند شهادت. و این روز را تعطیل اعلام نمودند و به این صورت بزرگترین ضربت را بر وحدت اسلامی وارد نموده و شکافی عمیق ایجاد نمودند.

آقایان شیعه به ما بگویید چرا تا پیش از این در تقویم ایران می نوشتند رحلت؟!

نقد و بررسی:

این پرسش دیگر واقعاً شیعه را ضربه فنی کرده است!!! حال اگر یک یا دو تقویم نوشته اند وفات، آن هم با وجود اینهمه دلیل از اهل سنت و شیعه بر شهادت حضرت زهرا سلام الله علیها، آیا استناد به چنین دلیل های ارزش شنیدن دارد؟ در پاسخ به این شبیهه، توجه به دو نکته ضرور است:

اولاً: وفات کلمه ای است عام که هم شامل مرگ طبیعی و هم شامل شهادت می شود؛ زیرا در بسیاری از موارد حتی در کتاب های معتبر، نسبت به شهادت امام حسین، امیر مؤمنان، جعفر طیار علیهم السلام و همچنین در باره خلیفه دوم و سوم نیز کلمه وفات به کار رفته است.

وفات امام حسین علیه السلام در روایات

طبرسی در الإحتجاج می نویسد:

محمد بن الحنفیة بعد وفاة أخيه الحسين صلوات الله عليه

الطبرسی، أبي منصور أحمد بن علي بن أبي طالب (متوفی 548ھ)، الاحجاج، ج 2، ص 136، تحقیق: تعلیق و ملاحظات: السید محمد باقر الخرسان، ناشر: دار النعمان للطباعة والنشر - النجف الأشرف، 1386 - 1966 م.

وابن شهرآشوب می نویسد: رسول خدا صلی الله علیه وآلہ درباره امام حسین علیه السلام فرمود: أما ان أمتی ستقتله فمن زاره بعد وفاته كتب الله له حجة من حججي.

آگاه باشید که امتم حسین را می کشند، پس هر کس پس از وفاتش او را زیارت کند، خداوند ثواب یک حج از حجهای مرا برای وی می نویسد.

ابن شهرآشوب، شیر الدین أبي عبد الله محمد بن علي المازندرانی (متوفی 588ھ)، مناقب آل أبي طالب، ج 3، ص 272، ناشر: المکتبة والمطبعة الحیدریة - النجف، 1345ھ.

وفات امیر المؤمنین علیه السلام در روایات شیعه و سنی:

همچنین درباره شهادت امیر المؤمنین علیه السلام نیز تعبیر به وفات وجود دارد:

وكان مع أخيه الحسن بعد وفاة أبيه علیهم السلام عشر سنين وبقي بعد وفاة أخيه الحسن علیه السلام إلى وقت مقتله عشر سنين.

امام حسین علیه السلام، پس از شهادت پدر بزرگوارش، ده سال با برادرش امام حسن علیه السلام و ده سال پس از ایشان زندگی کرد.

الأربلي، أبي الحسن علي بن عيسى بن أبي الفتح (متوفى 693هـ)، كشف الغمة في معرفة الأئمة، ج 2، ص 250، ناشر: دار الأضواء بيروت، الطبعة: الثانية، 1405هـ 1985م؛

المجلسى، محمد باقر (متوفى 1111هـ)، بحار الأنوار، ج 44، ص 200، تحقيق: محمد الباقر البهبودي، ناشر: مؤسسة الوفاء - لبنان، الطبعة: الثانية المصححة، 1403 - 1983 م.

در روایات اهل سنت نیز در باره امیر مؤمنان علیه السلام از کلمه «وفات» استفاده شده است:

عن عمرو بن حبشي قال خطبنا الحسن بن علي بعد وفاة علي فقال لقد فارقكم رجل بالأمس لم يسبقهم الأولون بعلم ...
بن أبي شيبة الكوفي، أبو بكر عبد الله بن محمد (متوفى 235هـ)، الكتاب المصنف في الأحاديث والآثار، ج 6 ص 371 وج 7، ص 476، تحقيق: كمال يوسف الحوت، ناشر: مكتبة الرشد - الرياض، الطبعة: الأولى، 1409هـ؛

الشيباني، أحمد بن حنبل أبو عبد الله (متوفى 241هـ)، فضائل الصحابة، ج 2 ص 600، تحقيق د. وصي الله محمد عباس، ناشر: مؤسسة الرسالة - بيروت، الطبعة: الأولى، 1403هـ - 1983م.

وخرج عبيد الله بن العباس بن عبد المطلب إلى الناس بعد وفاة علي ودفنه فقال: إن أمير المؤمنين رحمة الله تعالى قد توفي برأ تقىأً، عدلاً مرضياً ...

البلادري، أحمد بن يحيى بن جابر (متوفى 279هـ)، أنساب الأشراف، ج 1 ص 383.
وفات حمزه سيد الشهداء در روایات:

حضرت حمزه عموي رسول خدا، در میان شیعه و سني به «سید الشهداء» مشهور است، در عین حال در باره او از کلمه «وفات» استفاده شده است:

منها بعد وفاة حمزه بن عبد المطلب ورسول الله ...

العاصمي المكي، عبد الملك بن حسين بن عبد الملك الشافعى (متوفى 1111هـ)، سلط النجوم العوالى في أنباء الأوائل والتوكى، ج 1 ص 426، تحقيق: عادل أحمد عبد الموجود - علي محمد مغوض، ناشر: دار الكتب العلمية.

وفات جعفر بن أبي طالب عليهما السلام در روایات:

شهادت جعفر بن ابوطالب عليهما السلام از دیدگاه شیعه و سني قطعی است؛ اما در عین حال در باره وي نیز کلمه «وفات» به کار برده شده است:

عن عائشة قالت لما أتت وفاة جعفر عرفنا في وجه رسول الله صلى الله عليه وسلم الحزن ...

بن أبي شيبة الكوفي، أبو بكر عبد الله بن محمد (متوفى 235هـ)، الكتاب المصنف في الأحاديث والآثار، ج 3، ص 62 وج 7، ص 414، تحقيق: كمال يوسف الحوت، ناشر: مكتبة الرشد - الرياض، الطبعة: الأولى، 1409هـ.

وفات عمر بن الخطاب در روایات:

اهل سنت اتفاق دارند که خلیفه دوم توسط ابولؤل به شهادت!!! رسیده است؛ اما می بینیم که خود آن ها در کتاب هایشان همواره از کلمه «وفات» در باره عمر استفاده کرده اند. آیا این دلیل می شود که بگوییم کشته شدن عمر به دست ابولؤل دروغ است و عمر اصلاً کشته نشده است؟ اگر کسی کتاب های اهل سنت را بگردد، شاید بیش از هزاران مورد پیدا کند که ما به اختصار به چند مورد اشاره می کنیم:

بلادري در انساب الأشراف می نویسد:

وخطب فاطمة بنت عمر الخطاب رضي الله تعالى عنه، بعد وفاة عمر، وأصدقها مائة ألف....
البلاذري، أحمد بن يحيى بن جابر (متوفى 279هـ)، أنساب الأشراف، ج 2، ص 257.

ويقال كان فتح الري قبل وفاة عمر بستين.

الطبرى، أبي جعفر محمد بن جرير (متوفى 310هـ)، تاريخ الطبرى، ج 2، ص 536، ناشر: دار الكتب العلمية - بيروت.

ولا حجة له في بقاء الصحابة بلا خليفة في مدة التشاور يوم السقيفة وأيام الشورى بعد وفاة عمر رضي الله عنه لأنهم لم يكونوا تاركين لنصب الخليفة.

النwoي، أبو زكريا يحيى بن شرف بن مرى، شرح النwoي على صحيح مسلم، ج 12، ص 205، ناشر: دار إحياء التراث العربي -
بيروت، الطبعة الثانية، 1392هـ.

وروى حماد بن النضر عن محمد بن المنكدر عن عطاء عنها نحوه وقال حدثني بعد وفاة عمر.

الذهبى، شمس الدين محمد بن أحمد بن عثمان، (متوفى 748هـ)، سير أعلام النبلاء، ج 5، ص 132، تحقيق: شعيب
الأرناؤوط، محمد نعيم العرقسوسى، ناشر: مؤسسة الرسالة - بيروت، الطبعة: التاسعة، 1413هـ.

والصحيح أنه ولد لستين مختاراً من خلافة عمر فيكون له وقت وفاة عمر ثمان سنين

ابن القيم الجوزي، محمد بن أبي بكر أيوب الزرعى أبو عبد الله (متوفى 751هـ)، حاشية ابن القيم على سنن أبي داود، ج 13،
ص 244، ناشر: دار الكتب العلمية - بيروت، الطبعة: الثانية، 1415هـ - 1995م.

لأنه ولد يوم موت رسول الله صلى الله عليه وسلم وفقط يوم وفاة أبي بكر وبلغ يوم وفاة عمر بن الخطاب وتزوج يوم مقتل
عثمان بن عفان وولد له يوم مقتل علي بن أبي طالب

الصفدي، صلاح الدين خليل بن أبيك (متوفى 764هـ)، الواقى بالوفيات، ج 16، ص 287، تحقيق أحمد الأرناؤوط وتركي
مصطفى، ناشر: دار إحياء التراث - بيروت - 1420هـ - 2000م.

صفدي در این جا برای رسول خدا صلی الله علیه وآلہ، ابو بکر و عمر از کلمه «وفات» استفاده کرده است؛ ولی برای امیر مؤمنان
علیه السلام و عثمان از کلمه «مقتل»!!!. به احتمال زیاد ایشان اعتقادی به کشته شدن عمر نداشته است!!!.

ثم دخلت سنة ثلاثة وعشرين وفيها وفاة عمر بن الخطاب.

القرشى الدمشقى، إسماعيل بن عمر بن كثير أبو الفداء (متوفى 774هـ)، البداية والنهاية، ج 7، ص 130، ناشر: مكتبة
المعارف - بيروت.

حتى هيئمي در کتابش باپی را با عنوان «باب وفاة عمر رضي الله عنه» قرار داده است.

المهيضي، علي بن أبي بكر (متوفى 807هـ)، مجمع الزوائد ومنبع الفوائد، ج 9، ص 74، ناشر: دار الريان للتراث / دار الكتاب
العربي - القاهرة، بيروت - 1407هـ.

وفات عثمان در روایات اهل سنت:

عثمان بن عفان، در زمان خلافتش توسط صحابه رسول خدا کشته شد، اهل سنت او را شهید می دانند؛ اما در عین حال در
باره او از کلمه «وفات» استفاده کرده اند:

ذكر وفاة عثمان بن عفان رضي الله عنه (٤٧ ق ٣٥ هـ).

... أخبرنا إسماعيل بن أحمد قال أخبرنا محمد بن هبة الله الطبرى قال أخبرنا أبو الحسين بن بشران قال أخبرنا أبو علي بن
صفوان قال حدثنا أبو بكر القرشى قال حدثني الحارث بن محمد التميمي قال حدثني أبو الحسن علي بن محمد القرشى عن

سعيد بن مسلم بن مسلم بن بانك عن أبيه أن عثمان بن عفان قال متمثلاً يوم دخل عليه فقتل

أُرِيَ الْمَوْتُ لَا يَبْقَى عَزِيزًا وَلَمْ يَدْعُ لَعَادٌ مَلَادًا فِي الْبَلَاد
ابن الجوزي، أبو الفرج عبد الرحمن بن علي بن محمد (متوفى 597 هـ)، الثبات عند الممات، ج 1 ص ۱۰۱، تحقيق: عبد الله
الليبي الأنصارى، ناشر: مؤسسة الكتب الثقافية - بيروت، الطبعة: الأولى، ۱۴۰۶ هـ.

سخاوي از بزرگان اهل سنت در مطلبی در باره امیر مؤمنان علیه السلام، عمر بن خطاب و عثمان از کلمه وفات استفاده می کند:
... وبالكاف والجيم أيضا: إلی أن وفاة عمر بن الخطاب كانت في سنة ثلاث وعشرين، وذلك في آخر يوم في ذي
الحجـة شهيدا.

وبالهاء واللام: إلـي أن وفـاة عـثمان بن عـفـان كانت في سـنة خـمس وـثلاثـين وـذلك في ذـي الحـجـة أـيـضا شـهـيدـا.
وباللام والتحتانية: إلـي أن وفـاة عـلـي بن أـبـي طـالـب كانت في سـنة أـربـعين، وـذلك في رـمـضـان شـهـيدـا.

وفات عمر در سال ۲۳ هـ بود که در آخر ذی الحجه، شهید شد.

وفات عثمان در سال ۳۵ هـ بود که در ذی الحجه همان سال شهید شد.

وفات علي بن ابـو طـالـب در سـال ۴۰ هـ بـودـکـه در رـمـضـان هـمان سـالـ به شـهـادـتـ رسـيدـ.

السخاوي، الإمام الحافظ شمس الدين محمد بن عبد الرحمن (متوفى 902 هـ)، الغاية في شرح الهدایة في علم الروایة، ج ۱،
ص ۳۱۵، تحقيق: أبو عائش عبد المنعم إبراهيم، الطبعة: الأولى، ناشر: مكتبة أولاد الشيخ للتراث - ۲۰۰۱م.
ثانیاً: این که در تقویم های پیش از سال 1372، به جای شهادت، وفات آمده باشد، دروغی است آشکار. بلی، پیش از انقلاب
این گونه بوده است.

برفرض که چنین باشد، آیا تقویم می تواند ملاک درستی یا نادرستی وقایع و اعتقادات باشد؟

جای بسی تأسف است که برخی برای اثبات یا رد مطلبی اعتقادی، به چنین ادله سستی استناد می کنند.
از قدیم گفته اند که: «الغريق يتثبت بكل حشيش؛ كسي كه در حال غرق شدن است به هر خس و خاشكی چنگ می اندازد».«
با وجود روایات صحیح السند در کتاب های اهل سنت منی بر هجوم ابوبکر و عمر به خانه صدیقه شهیده سلام الله علیها،
استناد به چنین دلایلی چه ارزشی دارد؟

نتیجه:

این که تقویم ها به جای شهادت «وفات» نوشته باشند، دلیل بر عدم شهادت حضرت زهرا سلام الله علیها نمی شود؛ چرا که
کلمه «وفات» هم شامل مرگ طبیعی و هم شهادت می شود و حتی در باره امام حسین، امیر مؤمنان، حمزه سید الشهداء، جعفر
بن ابوطالب عليهم السلام، عمر بن خطاب و عثمان بن عفان نیز این واژه به کار برده شده است.

مُفْعَلَةٌ بِإِشْيَادٍ

گرْفَهْ پَاسْخْ بِهْ شَبَهَانَهْ

مُهْمَّسَهْ نَعْقِيقَانَهْ تَضْرِيَّهْ قَلْعَهْ مَعْرَهْ (جَعْلَهْ)